

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

FADGYAS KLÁRA:

TEJTERMELŐ TEHENÉSZETI
TELEPEK OPTIMALIZÁLÁSA(A nagyüzemi gazdálkodás kérdései. Akadémiai
Kiadó, 1974. 88 o.)

Magyarországon napjainkban a termelés irányításának, szervezésének egyik legfőbb problémája, hogy egy-egy kérdés eldöntésekor a sokféle lehetőség közül a legmegfelelőbbet lehessen kiválasztani. A kellően megalapozott döntés különösen akkor nagy fontosságú, ha olyan új objektum létrehozásáról vagy a meglevő objektumok olyan kibővítéséről kell dönteni, amely egy termelési ágazat jövőbeni sorsát, gazdasági eredményeit hosszú időre határozza meg. Ilyen komplex feladat a szarvasmarhatartás fejlesztésén belül az állóeszköz-bázis növelése, az új szarvasmarhaférőhelyek létesítése.

A beruházások megvalósításának általános követelménye, hogy a termelés bővítéséhez közvetlenül szükséges eszközállomány fejlesztésekor a takarékos megoldások kerüljenek előtérbe. Ugyanakkor az is igaz, hogy a tejtermelő tehenészetekben megkívánt magas technikai színvonal igen költséges berendezéseket igényel. A feladat tehát sokszorosan összetett, megoldása pedig igen sokféle lehet.

Fadgyas Klára most megjelenő könyve a szakmai közvélemény figyelmét ráirányítja a szarvasmarhatelepek méreteinek ökonomiai szempontok alapján történő meghatározására. Ily módon elősegíti a mezőgazdasági telepek létrehozásában közreműködő kutatók, szakemberek, tervezők egységesebb szemléletének kialakulását, a mezőgazdasági üzemek reális adottságaihoz való jobb alkalmazkodását.

Éppen ezért olvastuk nagy érdeklődéssel Fadgyas Klára új könyvét, amely lényegében a szarvasmarha-ágazat ter-

melésfejlesztése elméleti és módszertani kutatásainak tudományos igényességű összegezése. Kutatásai során több olyan összefüggést tárt fel a tehenészeti telepek kialakításával kapcsolatban, amelyek megkönnyítik a beruházási döntések előkészítését.

A szerző külön érdeme, hogy hazánkban az elsők között kísérli meg a tejtermelő tehenészeti telep optimális méretének matematikai módszerekkel történő meghatározását. Helyesen azt a telepméretet tartja optimálisnak, ahol a termelés a legkisebb álló- és forgóeszköz-lekötéssel, a legkisebb termelési és szállítási költséggel valósítható meg.

A szerző részletesen foglalkozik a tehenészeti telepek szinte valamennyi lényeges problémájával. Elemzi a telepméret meghatározásánál szerepet játszó ökonomiai, természeti és üzemi tényezőket és a telep méretével összefüggő egyszeri és folyamatos költségek nagyságát. A lineáris programozás adta lehetőségek felhasználásával kutatja a termelés műszaki-technológiai feltételeinek legjobban megfelelő beruházási és termelési megoldásokat, valamint a jövedelem alakulása szempontjából optimális telepváltozatokat.

Foglalkozik a főbb munkafolyamatok gépesítésének legújabb módozataival is. Ismerteti ezek előnyeit, hátrányait és a tejtermelés jövedelmezőségére gyakorolt hatásukat. Állandóan szem előtt tartja, hogy a telepen folyó termelés műszaki-technikai feltételeivel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy a gépek, berendezések az állat számára a genetikai kapacitásoknak megfelelő szintű termelést tegyenek lehetővé, és az emberi munka termelékenységének jelentős növelését szolgálják.

Összehasonlító vizsgálatokat végez — lineáris programozási modell segítségével — a kötetlen és kötött tartású szarvasmarhatelepek beruházási és folyamatos üzemeltetési költségeire vonatkozóan. Hasonló módszerekkel elem-

zi a mobil és stabil gépesítési rendszer eltérő gazdasági hatását. Figyelemre méltó a szerző azon felismerése, miszerint „a legkisebb élőmunka-ráfordítás nem feltétlenül a legnagyobb beruházási költséggel megépíthető telepen jelentkezik”. Hasonló jelentőségű az a megállapítása is, amely szerint „azonos szintű munkatermelékenység feltételeit különböző beruházási költséggel lehet megteremteni”.

A most megjelent mű külön érdeme, hogy az optimális tehenészeti telep kiválasztásához elkészített és e könyvben közreadott lineáris programozási modell és az azzal végzett vizsgálatok tapasztalatai arra is alkalmasak, hogy a segítségükkel a különböző új építészeti, tartástechnológiai, gépesítési megoldá-

sok teljes ágazati rendszerre kiterjedő hatásvizsgálatát a továbbiakban kevés munkával, egyszerű módon lehessen elvégezni.

E könyv minden bizonnyal elősegíti azoknak a mezőgazdasági létesítményekkel kapcsolatos vitáknak a tisztázását, amelyek nemcsak mezőgazdászok, hanem építészek, településtervezők és közlekedési szakemberek széles körében zajlanak.

Fadgyas Klára könyve elsősorban az új tehenészeti telepek tervezéséhez nyújt segítséget, de a már meglevő telepek bővítéséhez, illetve rekonstrukciójához is hasznos ismereteket ad.

László Lajosné dr.

TECHNOLÓGIAI VÁLTOZATOK A NAGYÜZEMI JUHÁSZATOKBAN

Szerkesztette: UDVARI LÁSZLÓ dr.

(Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1974. 210 o.)

Első hallásra vagy látásra talán meg is ijeszti az olvasót a 210 oldalas könyv 114 táblázata és 42 melléklete, de olvasása közben hamar belátja, hogy ennek a munkának éppen ez az erőssége, érdeme, ez teszi könnyen kezelhetővé, gyakorlatiassá.

Az oldalszám és a táblázatok számának arányából következtetni lehet, hogy nem sok a szöveges rész, a terjedelmnek legfeljebb egyharmada. Ennek nagy része is rendszerezés, a lehetőségek, módszerek fegyelmezett, logikus felsorolása, ismertetése. Olyan — kézikönyvként használható — szakkönyvről van szó, melyre a ma gyakorlati szakemberének nagy szüksége van.

Kevés mezőgazdasági szakembernek van ideje arra, hogy több száz oldalnyi szakirodalmat elolvasson, megtanuljon,

de annál többnek van szüksége arra, hogy a napi teendőkhöz — tervezéshez, döntéshez, szervezéshez, takarmánydagoláshoz stb. — azonnal hozzáférhető, gyors segítséget, útmutatást kapjon, és megbízható, jó adatokkal dolgozzon. Az *Udvari László dr.* szerkesztésében összeállított Technológiai változatok a nagyüzemi juhászatokban című könyv éppen ezt az igényt elégíti ki rendszerezettségével, gyakorlatias táblázataival.

Miért hangsúlyozom a táblázatok könnyű kezelhetőségét, praktikusságát? Elsősorban azért, mert nemcsak adatközlő számsorokat és oszlopokat tartalmaznak e táblázatok, hanem olyan adatokat, melyekből a döntés előtt álló szakember egyszerre látja a kiindulási alapot, a lehetséges változatokat és a várható eredményt.

Egy-két példa még jobban megvilágítja a táblák gyakorlati hasznosságát. A szükséges hizlalási idő kiszámításához pl. olyan táblát szerkesztettek, melyben 1-től 16 kg-ig terjed a ráhizlalandó súly és 60 g-tól 300 g-ig a napi súlygyarapodás. Ezekből képezték a hizlalási idő különböző változatait. Az

adott
súlygya
lálási s
készen
lálási i
például
böző n
számoss
tét, de
Ugyaní
rendsze
juhász
is rövid
meg a
A ju
csőkken
„expor
zatot.
állomár
megvál
A juhá
módsze
mákna
olyan é
el nagy
beruhá
megtal
ban m
olyan
nyok l
rendell
nálása
sűrített
elletés
szerve
növelé
Az
megsz
te nél
hető
hászis
értelen
kiháló
tanul
állatt